

Samenvatting MA thesis *Sterk in Rotterdam. De clubcultuur van Feyenoord tussen 1960-2009 verklaard aan de hand van stedelijke beelden van Rotterdam*

In dit historisch onderzoek staan begrippen als beeldvorming en identiteitsontwikkeling centraal. Enerzijds is onderzocht op welke wijze Rotterdam zich na de oorlog heeft ontwikkeld en welke dominante beelden tussen 1960 en 2009 bestaan van de stad. Anderzijds is onderzocht welke beelden van Feyenoord tussen 1960 en 2009 de clubcultuur bepalen en op welke wijze deze in verband staan met beelden van Rotterdam. Op welke wijze wordt Feyenoord met Rotterdam geassocieerd en hoe valt dit te verklaren? Welke groepen dichten Feyenoord specifieke beelden van Rotterdam toe en waarom doen zij dit? Op welke wijze heeft 'de ander' Ajax invloed op de manier waarop Feyenoord beelden van Rotterdam krijgt toebedeeld? Hoe groot is het belang van sportieve resultaten wanneer beelden van Rotterdam deel uitmaken van de clubcultuur van Feyenoord? Zijn er mogelijke dwarsverbanden aan te stippen hoe de publieke beeldvorming rond Feyenoord en Rotterdam zich ontwikkelt?

Feyenoord heeft in onze huidige tijd onmiskenbaar een band met Rotterdam. Het momenteel populaire supporterslied *'Komen wij uit Rotterdam? Ken je dat niet horen dan?!* dat regelmatig in De Kuip wordt gezongen, onderstreept bij uitstek de band tussen Feyenoord en haar speelstad. Het doel van dit onderzoek is om de relatie tussen Feyenoord en Rotterdam wetenschappelijk uit te diepen en met een historisch onderzoek aan te tonen op welke wijze Rotterdamse beelden deel uitmaken van de clubcultuur van Feyenoord. Daarnaast is dit onderzoek een poging om een dimensie toe te voegen aan de studies naar voetbalculturen door het verband tussen een club en haar speelstad te verduidelijken.

In dit onderzoek wordt eerst de identiteitsontwikkeling van het naoorlogse Rotterdam geschetst. Welke beelden krijgt de stad in specifieke periodes toebedeeld en voor welke beelden maakt de stad zich sterk? Dit deel van het onderzoek leunt sterk op de theorieën van de sociologen Manuel Castells en Jerome Hodos op het gebied van globalisering en op welke wijze steden een zingevende identiteit kunnen verlenen aan een samenleving. Daarnaast is het gedachtegoed van de historicus Willem Frijhoff van belang met zijn unieke visie op welke manier Rotterdam begrepen kan worden als een stad met een minderwaardigheidsgevoel.

Het bronnenonderzoek naar de identiteitsontwikkeling van Feyenoord is gebaseerd op een dagbladen- en clubbladenonderzoek. Dit concentreert zich hoofdzakelijk op voor- en nabeschouwingen van Feyenoord-Ajax. Hiervoor is gekozen om het ten eerste het bronnenonderzoek overzichtelijk te houden. Ten tweede geldt Ajax als de ultieme rivaal en de verwachting is dat ook stedelijke sentimenten een rol spelen om de rivaliteit kracht bij te zetten. Alle bronnen zijn onderzocht op basis van vier onderzoeksvariabelen. Deze variabelen zijn de uitkomst van het eerdere gedeelte waar onderzocht werd welke identiteitsontwikkeling Rotterdam tussen 1960 en 2009 heeft ondergaan. De vier onderzoeksvariabelen zijn: Rotterdam als haven- en werkstad, Rotterdam als moderne stad, Rotterdam wederopbouwstad en Rotterdam als stad met een minderwaardigheidsgevoel.

Het wordt met de bronnenanalyse duidelijk dat op het gebied van beeldvorming op de wijze waarop Feyenoord en Rotterdam zich ontwikkelen, haast geen dwarsverbanden zijn aan te stippen. Feyenoord wordt tussen 1960 en 2009 voornamelijk in de onderzochte media geassocieerd met een minderwaardigheidsgevoel en Rotterdam als haven- en werkstad. Een paar zaken zijn hierbij opvallend. De associaties zijn vaak het meest dominant wanneer Feyenoord sportief gezien een goede periode doormaakt, de associaties verwijzen naar de speelstijl het geïdealiseerde karakter van de club en de jaren negentig zijn cruciaal. In dat decennium lijkt vooral Feyenoord als symbolische uitdrager van de haven- en werkstad een gestolde identiteit in de media te verkrijgen. Het historisch beeld wordt geschapen dat Feyenoord altijd al in alle facetten de arbeidersclub bij uitstek was. Op basis van mijn onderzoek kan ik vaststellen dat in de clubcultuur van Feyenoord beelden van Rotterdam in dienst staan van Feyenoord. Deze worden met name ingezet in sportief goede periodes om aan te duiden welke goede Rotterdamse eigenschappen aan de basis staan van het succes van Feyenoord.